

Pomáháme
půdě růst

Ajták farmářem:
David Ježek

Farmíto
u Vás v kraji

Jak úrodná
je Vaše půda?

Příběhy krajiny

Pomáháme půdě růst

Aby byla půda zdravá, musí v ní být život. V dnešní době ale stále více hledíme především na výnosy, zemi vysáváme, nedodáváme jí potřebné živiny a nedbáme na její kvalitu. Jak lze pomoci vlastníkům, aby jim půda nezmizela pod rukama?

Výnos vs. krajina?

V Česku se ročně průměrně spotřebuje 128 kg umělých hnojiv na hektar půdy. Podle pedologa Martina Stehlíka, stojícího za českým patentem organického hnojiva Hydrokompost, přitom největší problém minerálních hnojiv není v jejich samotném používání - ale v **nadužívání**. A to se stalo v českém zemědělství standardem.

Minerální hnojiva jsou vysoce koncentrovaná, vyrábějí se chemickou syntézou, která spotřebovává velké množství energie. Vysoká koncentrace látek v těchto hnojivech negativně ovlivňuje veškerý život v půdě. Zemědělec se zvýší úrodu, ale po sklizni zůstane chemií spálená, pustá

a vyprahlá země. A tak, aby příště vůbec něco vyrostlo, je zemědělec nucen hnojit víc a víc. Minerální hnojiva tak přímo vedou ke snižování kvality půdy a následně i k jejímu úbytku.

Jak z toho ven?

Možným řešením je precizní zemědělství, které se v našich podmínkách stále častěji skloňuje. Jedná se o kombinaci šetrné mechanizace, aplikace organických hnojiv, zapojení meziplodin do pásů hlavních plodin a také rozumného přihnojování minerálními hnojivy. Jak ale říká Martin Stehlík: Všeho s mírou.

„Odchýlili jsme se od selského rozumu. Je třeba se vrátit ke způsobu, který pomůže půdě znovu ožít. Meziplodiny, šetrná mechanizace. Zvyšování podílu

organické hmoty. Když půda žije, zvládne leccos sama. A živá půda bude plodit víc než ta vydrancovaná.”

Organickými hnojivy jsou především kompost, hnůj, slepičinec atd. Organika slouží podle Roberta Šulce z Heesters s.r.o. především půdě. Pomáhá zvyšovat schopnost půdy zadržovat vodu. Martin Stehlík doplňuje, že vhodným doplňkem, jak v půdě zvýšit potřebné látky podporující

samotný růst rostlin, jsou meziplodiny typu hrachu, vikve apod. Ty mohou nahradit až 20 - 30% minerální dávky dusíku. Osev meziplodinami stojí podstatně méně než minerální hnojiva a navíc zajišťuje trvalý pokryv během celého roku.

Ještě donedávna byla organická hnojiva oproti minerálním finančně poměrně náročnou variantou. Zvyšující se ceny energií a výpadky plynu ale nutí zemědělce hledat alternativy. Hnojiva zároveň nejsou jedinou rostoucí položkou - zemědělské stroje mají vysokou spotřebu nafty a náklady na polní práce jsou mnohdy vyšší než za hnojiva. Organika se tak dostává do kurzu.

Hydrokompost - zdravá půda

Hydrokompost je unikátní české organické hnojivo, které kombinuje kompost, plevy, drčenou slámu a digestát v podobě praktických granulí. Výrazně podporuje půdní život a zadržuje vodu - 1 jeho kilo dokáže zadržet až 7,5 l vody.

Více o vlivu organiky na zdraví půdy v projektu TAČR SS1020263

Získejte slevu na Hydrokompost

Při uplatnění kódu **FARMITO15** získáte slevu 15% na nákup organického hnojiva
Více na www.farmito.cz/hydrokompost

Příběhy hospodářů

David Ježek: Tak trochu jiný zemědělec

Farmář Ježek obhospodařuje dva propachtované pozemky na Točné. Původní profesí je „ajták“. K hospodaření ho to táhlo odjakživa, ale až s přestěhováním se do Cholupic a příchodem dětí přišla touha zasadit se o krajinu kolem sebe a zkusit to na vlastní kůži.

„Nejprve jsem tak bloumal po okolí, s dětmi jsem začal být víc venku, začal si víc všímat krajiny kolem sebe. A uvědomil si, že se často na půdě nehospodaří úplně ideálně. Chtěl jsem zkusit, jestli by to nešlo dělat jinak a líp.“

David Ježek z počátku nechtěl pole, ale jen větší zahradu. Osud mu ale zavál do cesty pole „U dubu“, které nabízela k pachtu obec a David Ježek vyhrál výběrové řízení. Po čase k poli „U dubu“ přibýlo ještě druhé menší pole v blízkém okolí, propachtované od soukromého majitele.

Permakultura na poli „U dubu“

Pole se jmenuje „U dubu“ podle velkého dubu, nejstaršího stromu v okolí, který byl původně hraničním stromem. Tuto funkci plní i dnes. Odděluje pozemek farmáře Ježka, kde se hospodaří udržitelně, bez používání chemie a šetrně pro krajinu, s polem v konvenčním zemědělství.

Pole se nachází ve svahu s krásným výhledem na město. Je ale obklopené stromy. Dřív sloužilo jako louka, byla na něm jen tráva. Když tu před 4 lety začal farmář David Ježek hospodařit, kvalita půdy nebyla nic moc. „Je to dáno samotnou dispozicí pole - složením půdy, která je hodně jílovitá.“ Půda na poli „U dubu“ byla také hodně utužená, nedalo se do

ní pořádně zarýt rýčem. Podle rozboru, který si nechal farmář Ježek udělat, nebyl v půdě téměř žádný obsah organické hmoty. Samotná lokalita a dispozice pole udávají, co se na půdě dá přirozeně dělat. **„Tohle je severní svah na okraji lesa, trochu zastíněný s mizivou kvalitou půdy. Ale může tu být víc než trocha plevel. Chtěl jsem pomoci půdě a životu na poli i v jeho okolí.“**

Farmář Ježek rozdělil pole do několika zón. 1,4 ha půdy tak je rozčleněno na květnatou louku, kde roste přes 30 druhů květin. Dále na pás pro pěstování bylin a léčivků. Sad, kde se nacházejí ovocné stromy - višně, kdouloně, švestky nebo jeřáby. Zasazeno

je tu také přes 200 keřů arónií a velkoplodé šípky. Mezi stromy je vyseta nektarodárná a půdu oživující směs rostlin. Na poli má farmář Ježek i včelí úly a bohatá diverzita rostlin na poli „U dubu“ umožňuje včelám vždy dostupnou pastvu.

„Čím rozmanitější bude to, co tu zaseju, tím rozmanitější bude život v půdě a na poli. Dřív tu byla tráva, komáři a občas motýl ohniváček. Teď je tu spousta druhů hmyzu, květiny opylují jak včely, tak přírodní opylovači (motýlí atd). Některý plevel, např. šťovík, který nám přerůstá přes hlavu, přirozeně spase mandelinka ředkvičková. Na berličce pro dravce sedává káně, které se postará o hlodavce. Příroda tu funguje.“

Někdy i drobnost může udělat parádu

Farmář Ježek na kraji svého pole vybudoval dvě tůně. Jemu pomáhají zadržovat vodu v krajině a ta má díky tomu zásoby pro období sucha. Do tůní se nastěhovaly žáby a další vodní druhy, ptáci i další zvířata se mají kde v horkém létě napít. Sousedním sedlákům zase zachytávání vody z přívalových dešťů v tůních účinně pomáhá proti vodní erozi. Stačilo párkrát kopnout, z kraje sousedního pole udělat koryto, které svádí vodu do tůní na pozemcích farmáře Ježka, a bylo po erozi. Stejně tak pomohlo jak farmáři Ježkovi, tak sousedním

hospodářům zbudování cesty podél remízku, kudy byla přes absenci stezky vedena turistická značka. Lidé tu chodili ve zoraných brázdách nebo v zasetém poli. Škody bylo dost. **„Nechal jsem tu zbudovat cestu - ta přirozeně rozčleňuje krajinu, turisté mají kde chodit a není nám tak úroda. Pokud se díváme i za humna, můžeme prospět všem.”**

Hospodaření pro člověka i krajinu

Farmář Ježek se snaží na svých polích aplikovat principy regenerativního zemědělství - tedy zemědělství, které pomáhá oživovat krajinu. Nejtít proti ní, ale uvědomit si, co daná lokalita umožňuje pěstovat a toho pak využít. Pomoci přírodě, aby se opět „postavila” na vlastní

nohy a mohla plodit. To spočívá především v omezení orby. Půda se neobrací, ale nechává se ležet. Shora se hnojí hnojem nebo kompostem, nechává se ležet mulč, který se rozkládá na humus. Seje se do strniště. Pěstují se meziplodiny. To je ideální cesta - ta nejpřírodnější. Navíc může ušetřit - jak finance, tak práci. Zemědělcův rok je v podstatě stejný, jen namísto orby je potřeba ihned po sklizni zasít meziplodinu, která do půdy dostane dusík. Nahradí tak část minerálních hnojiv a zároveň udělá poli deku na zimu. Těžká orba, která se v tomto režimu hospodaření nepoužívá, navíc

spotřebovává nejvíc nafty. Na svém druhém poli bude letos regenerativním způsobem pěstovat krmmou slunečnici. Zaseje ji na ploše 7 000 m², spolu s jetelem jako meziplodinou. Pole nebude ničím postřikovat a nechá růst takzvané „na přírodě”. Očekává výnos až 1,5 tun.

O pole se David Ježek stará jako o vlastní. Vedle farmaření si ale udržuje i druhé zaměstnání. Zisky jsou zatím 50 na 50. Časem by ale byl rád, aby převládly výnosy z hospodaření.

Zajímá Vás víc?

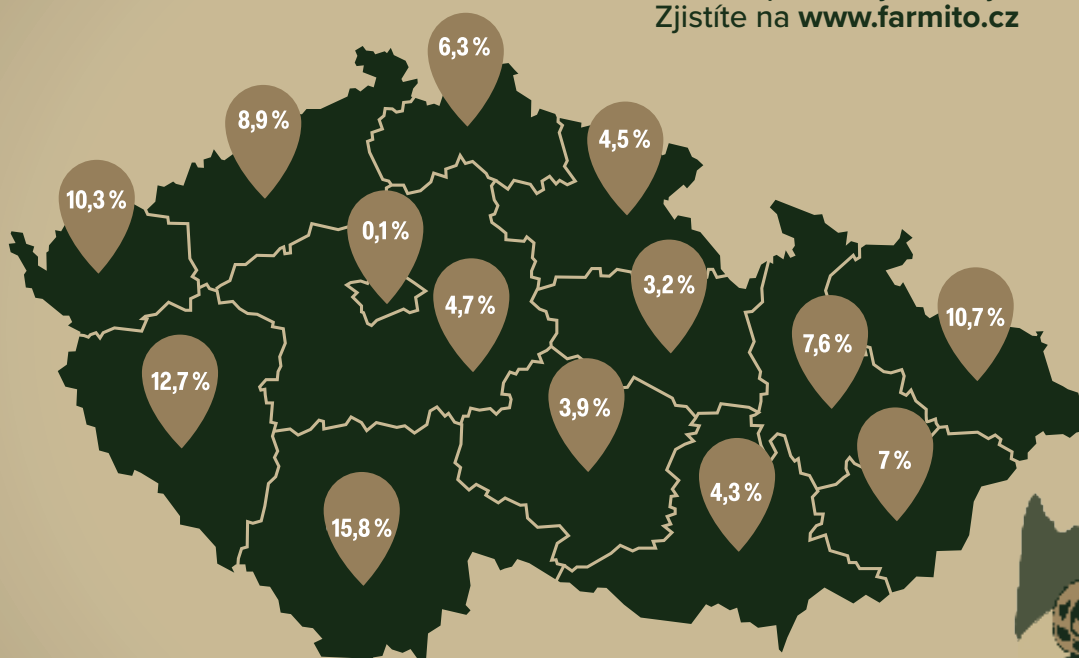
<https://www.farmarjezek.cz/>

„Snažím se to tu rozvrhnout tak, abych na hospodaření neprodělával - a aby mi to časem i vynášelo. V sezóně jsem na poli skoro pořád, v kombinaci se včelařením je to práce na plný úvazek.”

Farmíto u Vás v kraji

„Tady všude se v Česku hospodaří udržitelně”

Co se s pozemky, které jsme nakoupili děje dál? Zjistíte na www.farmito.cz

Měli byste vědět

BPEJ, jak úrodná je Vaše půda?

BPEJ (bonitovaná půdně ekologická jednotka) není jen zhodnocením a rozříděním půdy podle úrodnosti. Je zásadní pro stanovování ceny půdy, daň z nemovitostí, pachtovné, změny územních plánů, zábory půdy atd. BPEJ udává celkový obrázek o stavu půdy.

BPEJ je vyjadřována pětimístným kódem. Co znamenají jednotlivé údaje?

1/

Klimatický region (0-9)

Klimatický region (KR) zahrnuje území, kde jsou podobné podnebné podmínky pro růst a vývoj zemědělských plodin. Podle KR jsme schopni určit, jestli se na území s daným kódem pěstuje kukuřice nebo převládají pastviny.

Dělí se od velmi teplých oblastí (0) až po chladné (9) a kromě teploty kód také označuje míru vlhkosti v dané oblasti. Čím nižší číslo, tím lepší.

2/

Hlavní půdní jednotka (01-78)

Tento údaj stanovuje, jaký půdní typ a druh převládá v dané oblasti - zda se jedná o na humus bohaté černozemě

či hnědozemě nebo např. méně úrodné kyselé podzoly v horských oblastech. Zjednodušeně řečeno může ukázat, jak úrodná půda je.

3/

Sklonitost a expozice pozemku (0-9)

Sklonitost, tedy to zda je pozemek na rovině (0) či ve srázu (9), ovlivňuje obhospodařování pozemku - např. používání zemědělských strojů; ale také riziko zvýšené eroze na svažitém území.

Expozice pozemku, tedy to, na jakou světovou stranu je pozemek orientován,

má vliv na teploty, osvit nebo srážky. To určuje, co je na území možné pěstovat.

4/

Skeletovitost a hloubka půdy (0-9)

Tyto dvě charakteristiky výrazně ovlivňují hospodaření na půdě. Skeletovitost udává podíl šterkovitosti a kamenitosti v půdě. Čím nižší jsou (0), tím větší je prostor pro růst plodin a provzdušnění půdy.

Hloubka půdy značí mocnost půdního profilu - zda je půda hluboká (0) či mělká (2). Zjednodušeně lze za hloubku půdy považovat prostor pro zdárný růst rostlin.

Více o BPEJ a kvalitě Vaší půdy na www.farmito.cz/blog

System kódování BPEJ

Citát

„Národ, který ničí svou půdu, ničí sám sebe.“

F. D. Roosevelt

Soutěž

Pravidla soutěže najdete na www.farmito.cz/soutez

Víte, kolik hektarů je na snímku?

Pošlete nám svoji odpověď na soutez@farmito.cz. Deseti nejpřesnějším tipům zašleme organické hnojivo Hydrokompost.

Ohlasy vítězů z minula

„Jsem opravdu MOC ráda a moc jste mě dnes potěšili. Dokonce mám dnes svátek, tak jste mi dali opravdu pěkné překvapení a taky jsem hlavně ráda, že jsem si tipla tak vcelku přesně :-).“

Paní Miroslava, Řepiště, okres Frýdek-Místek